

Voorwoord

Dit boek is ontstaan door een vraag van de uitgever: zou het niet behulpzaam kunnen zijn om het verhaal áchter de *Biblos*-serie te geven en de grotere samenhang binnen de reeks te laten zien? Daar kwam gaandeweg het idee bij om een praktische component toe te voegen door bij elk boek een nieuwe oefening te geven, en het geheel compleet te maken door bij elk boek de in de loop der jaren meest gestelde vragen van een antwoord te voorzien.

Waarom de titel *Boek van Wonderen*? Het ontstaan en schrijven van deze reeks boeken gaf een opeenvolging van wonderen te zien. Innerlijke en uiterlijke wonderen. Als zodanig kan het een demonstratie zijn van hoe schepping in een mensenleven werkt, toevallig geïllustreerd met een periode uit mijn leven waarin deze boekenserie tot stand kwam. Het gaat niet om mij. Het gaat om de achterliggende principes die voor iedereen toepasbaar zijn. Hoe kun je schepping door je heen werkzaam laten zijn en zo medeschepper worden met God, de Al-Ene? Dat is waar dit boek werkelijk over gaat. Tegelijk vertelt het een wonderlijk verhaal over de totstandkoming van deze reeks. Een boekje open over deze boeken.

Willem Claudemans

Deel 1

**ACHTERGROND EN
ONTSTAAN**

1. Het begin

Dit verhaal begint toen ik een middelbare schooljongen was die 's avonds de hond uitliet en naar de sterren liep te kijken. Wat nogal onpraktisch is als je de hond uitlaat. Hij werd van ontzag vervuld door de grootheid van de kosmos. Hij had een vreemd weemoedig besef van hier niet thuis te horen. Waar komen we toch vandaan? Hoe zijn we hier in godsnaam beland? Woon ik wel werkelijk in dat kleine rijtjeshuis daar, waarvan de lichten branden en de gordijnen dicht zijn? Hij had een nog heel vaag weten in zich dat er iets anders was, een andere wereld achter de zichtbare. Soms voelde hij daar iets van in zijn hart, soms merkte hij dat er ook een soort zacht plafond was, iets boven hem dat hem een redelijke vrede gaf, en hem een vage bescherming in deze vreemde wereld bood. Alsof er een behoedend gewelf over hem heen stond. Dat zag hij dan 's avonds buiten in de sterrenhemel, of als er cirkels wolken dreven rond de volle maan dan leek dat inderdaad wel de top van een gewelf waar je in keek, de opening naar een lichtere wereld. Ergens daarachter was zijn thuis, vermoedde hij. En dan kwam hij met de hond weer het huis in en was dit alles in het schelle ganglicht snel verdwenen. Maar op zijn kamertje bleven de vragen en bleef dat onbestemde weemoedige gevoel, dat vreemde heimwee naar 'wie weet waar vandaan'. Een zachte aandrang en soms een heel vaag geluksgevoel, een vlag van bestemming. Al kon hij dat toen niet zo verwoorden en betwijfelde hij of hij het niet allemaal zelf verzon. Dan

ging hij maar weer aan zijn huiswerk voor school. School, waarvoor je dingen moest leren waar je eigenlijk niet zoveel aan had en die de werkelijke vragen steeds onbeantwoord liet.

Deze jongen zat vol vragen. Hij was niet tevreden met de feitelijke, materiële wereld die hij om zich heen zag. Waarom was dat zo, waarom bestond die eigenlijk, waarom nam iedereen dat als vanzelfsprekend aan? Hij wilde weten hoe alles in elkaar zat. Niet zozeer hoe een wekker werkt, al heeft hij die wel uit elkaar gehaald en de tandraderen en opwindveren gezien, zonder het ooit nog behoorlijk in elkaar te kunnen zetten. Hij wilde weten hoe het universum werkt en hoe de schepping in elkaar zit. Dat immense raderwerk. Dat zijn grote vragen voor een kind. Hij kon er bij niemand mee terecht, niet op school, niet in de kerk en niet bij zijn ouders. Maar hij nam zich toen al voor antwoorden te vinden.

Hij zag zich geboren in een wereld waar de antwoorden waren kwijtgeraakt, waar het Grote Verhaal dat alles moest beantwoorden was verdwenen. En onbevangen ambitieus als hij was, besloot hij dat verhaal dan maar zelf te schrijven. De grootheidswaan van een kind? De missie van een ziel?

Mijn leven lang heb ik een fascinatie gehad voor mensen die op zoek zijn naar een wetenschappelijke Theorie van Alles, een complete Metafysica of een mythisch Boek met Alle Antwoorden over de compositie van de wereld. Het woord 'kosmologie' had voor mij een bijzondere weidse klank, alsof mensen die daarmee bezig waren het geheel hadden gezien, achter de sluiers van de schepping had-

den gekeken, en minstens wisten hoe het universum in elkaar zat. Het was toen vooral een mythisch-romantisch gevoel van aloude dingen en grootse verbanden, dat me beving. Ik ging fantaseren over een universele planetaire scheppingsmythe. Dat idee maakte me blij, liet mijn hart zingen en het juichte zachtjes in mijn ziel. Het werd mijn levenslange project, de diepere drijfveer in mijn leven.

Maar regelmatig was er ook een andere stem in mij. 'Een scheppingsmythe willen schrijven, je moet wel gek zijn! Wie haalt zoiets in zijn hoofd? Niet normaal voor een jongen van vijftien, zestien jaar.' Zoiets is meestal een goed verborgen gehouden jeugdzone, net zoals men in die puberjaren ook wel gedichten schrijft, zonder ooit dichter te hoeven worden. *Het gaat meestal wel weer over.* Bij mij ging het niet over. Zo begon een jarenlang proces van stukjes tekst schrijven, ideeën verzamelen, boeken lezen, boeken verzamelen, me verdiepen in alle verhalen over het Begin van Alles.

Ik wilde liefst schouwen in het vóórbegin, in dat wat aan het begin voorafgaat. Hoe heeft de mensheid in mythen en metaforen over het oerbegin verhaald? Hoe zijn we het paradijs ooit kwijtgeraakt, en vooral: hoe keren we er weer naar terug? Die zondvloed, is dat echt gebeurd? Zijn we weer onderweg naar een apocalyps, een armageddon, een alles omverwerpend cataclysm? Zo leek de lijn van elke beschaving te zijn: bloei en daarna totale vernietiging. Daar zaten we nu ook weer in de buurt met een nucleaire dreiging. Er moesten wel veel oudere beschavingen zijn geweest, met een veel hogere technische ontwikkelingsgraad dan wij, want er waren resten gevonden die archeologen met hun bestaande theorieën niet kon-

den verklaren. Had Atlantis echt bestaan? En waren de goden inderdaad kosmonauten, hadden we als mensheid juist niet veel van onze ruimtebroeders van andere planeten geleerd? Alles was immers mogelijk. In die tijd landden de eerste mensen op de maan en als ik dan met de hond buiten liep en naar boven keek, moest ik daaraan denken, dat daar heel ver weg nu mensen traag rondansten in onpraktische pakken.

Al dit soort vragen moesten worden beantwoord en in een zinvol verband geplaatst. Het moest een totaalvisie worden, een compleet wereldbeeld om in te wonen. Dit hele geheime project vertrouwde ik toe aan één vriend met wie ik na school eindeloos op straat bleef praten over alle grote vragen, over de kosmos, onze oorsprong, de schepping en hoe alles in elkaar zit. Uren stonden we met onze fietsen in de hand een nieuwe kosmologie te ontwerpen. We volgden op de vrije zaterdagmiddag ook vrijwillig lessen filosofie op school om daar antwoorden te vinden.

Dit overmoedige project is regelmatig geheel op de achtergrond geraakt. Ik kende een totaal atheïstisch-nihilistische periode. Ik stapte rond mijn zestiende uit de gedwongen deelname aan de katholieke kerk, zwoor alles af, en bewoog naar de andere kant van de slinger. In het begin van mijn studietijd las ik de existentialisten en andere filosofen die van de zinloosheid van alles overtuigd waren. In de zinledige absurditeit van het bestaan heb ik ook een tijdje danig geloofd. Dan lijkt een scheppingsmythe schrijven heel ver weg. Maar ergens in de diepte van mijn ziel bleef er toch iets duwen en trekken. Als het project vergeten en begraven leek, voelde ik me ongelukkig en

leeg, zonder te beseffen waar dat precies vandaan kwam. Ik merkte dit meestal pas wanneer het project weer in mijn bewustzijn verscheen en ik het weer omarmde. Dan voelde ik hoe gelukkig en compleet me dit maakte.

Je kunt de jongen die ik toen was een dromer noemen, met grootse gedachten, wel sympathiek, maar nog niet erg realistisch. Hij is me dierbaar, want hij is ermee begonnen. Het jarenlange proces dat volgde hielp om het hele project geleidelijk steeds wat kleiner te maken en op te delen. Want het bleek me al snel totaal boven het hoofd te groeien. Het was niet op te tillen zo groot geworden. Dankzij het geduldig stapsgewijs ingrijpen van het schepende universum en het telkens opnieuw loslaten van mijn grote ideeën is het uiteindelijk toch nog goed afgelopen met dit project.

2. De droom en de praktijk

Hieronder volgt zowel het gedroomde verhaal als het werkelijke verhaal van hoe deze boekenreeks tot stand gekomen is. Het onrealistische idee en de concrete manifestatie, die uiteindelijk mooier bleek dan gedroomd. Het laat zien hoe het mythische er steeds meer uit verdween en het verhaal voortdurend helderder en simpeler werd. Hoe het ego telkens plannen maakt en Schepping een beter Plan heeft. Het was een proces van steeds weer zelf uit de weg gaan, van eigen ideeën en plannen opzijshuiven, van grootse bewegingen loslaten, van overgave aan de kosmos en de heldere inspiratie van een andere dimensie ontvangen. Dat betekende weidse vergezichten inperken, het 'grote boek waar alles in zou staan' opdelen in een aantal kleinere. Het ontstaan van het hele universum en de totale geschiedenis van de mensheid in hun complete samenhang beschrijven is misschien wel een beetje veel voor een knul van nog geen twintig. De oorspronkelijke impuls van mijn jongere zelf klopte wel, en mocht ook groot gedroomd en onbegrensd zijn, anders was ik er waarschijnlijk nooit aan begonnen. Maar het was te fantastisch en te groot geworden en moest daarna wel tot schrijfbare proporties worden teruggebracht.

Die zuivere impuls ben ik gaan zien als een aandrang van mijn ziel, ze liet me merken waarvoor ze gekomen was en bleef dat telkens zachtmoedig aanreiken. In beeldspraak noemde ik het later wel: het lichtzaad waarmee de ziel ge-

incarneerd was dat ze in dit leven tot ontkieming wilde laten komen. Dat lichtzaad werd telkens aangeraakt door het leven, door inspiratie, door inzichten die ik kreeg. Bij elke aanraking vonkte er wat licht vanaf. Zo werd het geleidelijk gevoed en groeide het langzaam uit. Van onbewuste impuls naar daadwerkelijke vervulling.

Ik las ooit bij Carl Jung dat onze beschaving ten onder zou gaan omdat we een centrale mythe misten, een middelpunt dat onze beschaving bij elkaar zou houden, nu de betekenis van de oude verhalen in ijtempo verdampte. Het joods-christelijke verhaal was voor heel veel mensen geen ijkpunt voor het leven meer. We hadden een eigentijdse universele mythe nodig, niet aan één cultuur of religie gebonden, waaromheen mensen zich weer konden verenigen. Joseph Campbell beschreef iets soortgelijks en probeerde bovendien uit alle mythen van de mensheid het universele verhaal van de held af te leiden. Maar dat was niet meer genoeg voor deze en de toekomstige tijd.

De titel die ik toen aan het project gaf, *Het Boek Biblos*, leek niet zomaar toevallig op de Bijbel. Beide zijn afgeleid van het Griekse woord 'biblos' dat boek betekent en in onze taal nog terug te vinden is in een woord als bibliotheek. In het diepst van mijn geheime gedachten moest het eigenlijk wel een soort Bijbel worden, met ontstaansgeschiedenissen, openbaringen, visioenen, profetieën en wat al niet. De naam *Biblos* is uiteindelijk het enige wat er van de oorspronkelijke opzet is overgebleven, al is het nu de naam van de serie geworden en niet van één allesomvattend mythisch boek. We doen alsof de serie zo genoemd is vanwege het feit dat alle titels met 'Boek van ...' begin-

nen. Maar nu weet je dat de oorsprong hiervan eigenlijk een andere was.

In harde opschrijfboekjes en in de marges van de boeken die ik las, noteerde ik wat me zoal inviel. Het waren aanvankelijk eerst veel aantekeningen over hoe het boek eruit moest komen te zien, hoe het geschreven moest worden, waar ik overal aan moest denken, wat er allemaal in moest. Aanwijzingen voor mezelf. Dat werden heel veel in wezen onbruikbare aantekeningen, want schrijven over hoe je zult gaan schrijven is niet het eigenlijke schrijven. Je kunt eindeloos blijven nadenken *over*, zonder iets daadwerkelijk te doen. In de loop der jaren heb ik uiteindelijk wel een forse ordner bij elkaar geschreven met inhoudelijke teksten, poëtische probeersels, nieuwe aanzetten en telkens weer teksten over het oerbegin van alles. Ik kon ermee bezig blijven omdat het een ideaal was, dat nog niet verwezenlijkt was. En daarom als ideaal kon blijven bestaan. Een fantasievolle droom lijkt immers beter dan welke concrete verwezenlijking ook. Dus het was, om door te kunnen dromen, van belang dat het boek *niet* geschreven bleef, besef ik achteraf. Maar ondanks dit alles bleef het een creatieve bron, een kern die steeds weer nieuwe impulsen gaf.

Het geheel groeide me al snel boven het hoofd, al gaf ik dat aan mezelf niet direct toe. Want met een verzamelaar als talent wil je alles graag *compleet* hebben, dus moest zo'n universele scheppingsmythe natuurlijk wel álles omvatten. Het Grote Verhaal van Begin tot Eind. Ik sprak in die tijd nauwelijks over dit project, de jeugdvriend was ik uit het oog verloren. Slechts een paar goede vrienden en mijn toenmalige partner Carla wisten ervan, kenden

mijn geheime bezigheid. En enkelen raadden mij aan om het materiaal op te delen in losse boeken, zodat het weer doenlijk was. De cake moest in plakken worden gesneden zodat het eetbaar werd. In de zomer van 2009 heb ik al het materiaal op die manier in de computer geordend. Maar de boeken waarin ik het opdeelde waren nog steeds erg mythisch en het geheel leek nu nog meer op een Bijbel met aparte Bijbelboeken. Om je een indruk te geven een paar titels ervan: 'Het boek der oorsprongen', 'Het boek van de Hemelsferen', 'Het boek der ondergangen', 'Het boek der visioenen', 'Het boek der geschiedenissen', 'Het geheime boek der geheimen', 'Het boek der wetten', 'Het boek van God', 'Het boek der religies', 'De openbaring van verlossing' en 'Het boek hoe men zelf een schepping maakt'.

Ik ontdekte ook mijn diepste drijfveer. Alles moest geschreven worden vanuit een groot mededogen met de mensheid en haar streven, haar lijden, haar redenen van bestaan. Dat voelde ik. Mededogen om het vreemde feit dat we hier op een planeet in een beperkend lichaam zitten. Mededogen met mensen die in angst zichzelf zijn kwijtgeraakt en naar geluk blijven streven. Mededogen was immers het enige antwoord tegenover de gekte van mensen, de illusie van deze wereld, de afgescheidenheid van God, alle wanhoop en verdriet. Maar ook zo'n mededogen was te groot om te verwoorden.

Om het hele scheppingsverhaal zat nog een raamvertelling: een boek over het schrijven van het Boek. In wezen was *Het Boek Biblos* ooit al geschreven, zo was de gedachte, bestond het ergens allemaal en moest het alleen nog door mij ontdekt worden. Waar dat 'ergens' was wist ik niet, maar daar had ik wel mooie fantasieën bij: het was

door een vorige incarnatie van mij ergens op een heilige plek verborgen en zou in deze tijd teruggevonden worden; het bevond zich in de hemelse sferen en kon door een lichtwezen gewoon door de sluier heen worden aangereikt; het was allemaal vastgelegd in de grote kronieken van de wereld die zich in een andere dimensie bevonden en die ik slechts hoefde te lezen. In elk geval lag het al eeuwen klaar. Het was al geconcipeerd, zoals de eik al in de eikel zit. Er was alleen één probleem: hoe kon ik dit oerboek vinden? Maar erover fantaseren kon ik wel. Dat 'boek over het Boek' ben ik, wonderlijk genoeg, nu met dit boek aan het schrijven, en het ziet er totaal anders uit dan destijds gedroomd.

Hoe alomvattend het allemaal moest zijn, blijkt uit de beoogde inhoud van alleen al *Het boek der geschiedenissen*. Er moesten over alle mogelijke onderwerpen verklaringsgeschiedenissen worden geschreven. Hoe was het allemaal ontstaan en wat was er in de loop der eeuwen mee gebeurd? Dat moest gaan over de vier mensenrassen, muziek, kunst, schoonheid, grenzen, de vier windstreken, pijn en lijden, tijd, behuizing, vuur, eten, taal, symbolen, kleuren, vervoer, het kwaad, ruilhandel en geld, het graf en begraven, genezing en medicijnen, het benoemen van de dingen en nog zo het een en ander. En over al die onderwerpen moest door mij gelezen worden om er daarna een mythisch poëtische samenvatting van te kunnen maken. Zo krijg je een beetje een idee van de ondoenlijke grootheid van dit project.

Pas jaren later kwam ik erachter dat het een fundamentele onmogelijkheid was om het zo te willen schrijven. Je kunt het Grote Verhaal niet optillen vanuit de feitelijke,

losse onderdelen. Het werkt niet via deductie, via het afleiden van het geheel uit een enorme berg losse informatie. Je kunt dan inderdaad door de bomen het bos niet meer zien. Het werkt alleen via inductie, via een samenvattende visie die de onderdelen als vanzelf ordent. Daar was ik toen nog lang niet. En ook dat bleek uiteindelijk niet helemaal de goede weg te zijn.